

A tereprendezés során átlagosan 10–20, helyenként azonban 50 cm mélységben mozgatták meg a földet. Az ugratókul kiképzett, géppel összetolt földkupacokban 2007. november 13-án tartott szemlénken épületből származó habarcsos középkori téglatöredékeket, emberi csontokat találtunk. Az eltávolított föld helyén alapfalra utaló habarcsos törmeléket, egy helyen vonalszerűen rendeződő téglákat, valamint egy szétdúlt csontvázat figyeltünk meg.

Az épület helyétől D-re fekvő erdősávban második világháborús lövészárkok nyomát láttuk, amelyek ásása során a hagyomány szerint alapfalak kerültek elő. Ez az adat is megerősíti a lokalizálás helyességét. Írott források szerint Iván faluban a kolostor mellett plébániatemplom, kápolna és kúria is állt. A jelenlegi romterület – mérete alapján – a kolostorral azonosítható.

K. NÉMETH ANDRÁS – ÓDOR JÁNOS GÁBOR

38. Bölcske határa

(Tolna megye) Kö, Tö, Ú

2007. október 24-én helyszíni szemlét tartottam a település két pontján.

Köves-szállás: A szentandráspusztai szociális otthon kerítésétől közvetlenül D-re a felszint egyenletes sűrűségben – valószínűleg geológiai jelenséghez tartozó – fehér kődarabok borították, a domb tetején kis területen 17–18. századi kerámiát gyűjtöttem.

Örsi-hegy: Lakossági tájékoztatás alapján Bölcskétől Ny-ra, az Örsi-hegy lábánál, a kövesút és a vasút között kis kiterjedésű középkori faluhelyet azonosítottam (valószínűleg Örsöt). A vasút menti kis kiemelkedésen igen sűrűn kövek jelentek meg, amelyek valószínűleg újkori objektumhoz tartoznak.

K. NÉMETH ANDRÁS

39. Budapest, I. Jégverem utca 5.

Kk

2007. július 17. és augusztus 22. között garázsépítést megelőző régészeti feltárást folytattunk a telken, a felújítandó ház előtti kertben.

A terület É-i harmadában egy 15. században épített, hegyoldalba vájt pince maradványait találtuk meg. Falai kavicsos mészhabarccsal tapasztott törtköves falból álltak, melynek K-i, tehát az utcafronton lévő falának mintegy 80 cm magas csonkját tártuk fel. Déli falát a 17. században elbontották, ennek csak falkiszdedési árka maradt meg, valamint két nagyméretű, hasáb alakú kő, melyek lépcsőként funkcionálhattak. A pince Ny-i falának visszabontott csonkját egy meszesgödör vágta el hosszában, É-i falát nem ismerjük, a kert kerítésének beton alapozásakor megsemmisült. A pince terének feltöltésében 16–17. századi kerámiával keletkezett föld volt. Alatta egy igen komoly, nagyméretű kőlapokból (márga) rakott járőfelület húzódott, amit a leletek tanúsága szerint a 16. sz. első felében készítettek. Ez alatt

egy ugyanilyen kőlapokból rakott csatorna futott, amely valószínűleg a pince falán kicsapódó rétegvizeket csapolta le. Ennek elbontása után találtunk rá a pince eredeti, a 15. sz. második felében készült beásási szintjére. Ekkor a járőfelületet vékonyan elkent fehér agyag alkotta. A terület közepén egy 18. században rakott törtköves udvarszintet vagy kapualjat találtunk. A terület D-i harmadát egy 18. századi építésű ház alapozása foglalta el. Itt régészeti jelenségeket nem találtunk, mert a 19. sz. folyamán a talajszintet legyalulták a kert kialakításakor. Ekkor bontották el a 18. században épült házat is.

Munkatárs: Szabó Dénes régésztechnikus.

BENDA JUDIT

40. Budapest, I. Lovas út 41. – Várfok utca 2.

Kk, Tö

A fenti számú saroktelken 2007. március közepétől július végéig végeztünk feltárást. A terület a középkorban Buda Tótfalunak nevezett külvárosához tartozott. A mai Várfok utcát a középkorban Tótfalu utcának nevezték. Ez az utca vezetett a Szombat kaputól a Tótfalu kapuhoz, melyet a törökök Mészáros kapunak neveztek. Buda 1686-os visszafoglalásakor a Várhegy északi hegyoldala szinte teljesen elpusztult. A megmaradt épületeket az 1700-as évek elején lebontották és a terület csak a 19. században épült be ismét. A régészeti kutatásokra azután került sor, hogy a korábban itt álló házat lebontották. A régészeti leletanyag alapján a 13. századtól laktak a környéken. A hódoltság korából, a 16–17. századból pedig egy 112 síros temetőrészletet sikerült feltárnunk.

Munkatárs: Kondorosy Szabolcs technikus.

BENCZE ZOLTÁN

41. Budapest, I. Nyugati várkert

Á, Kk, Tö

2007. június 7. és július 19. között a Budavári Palota Csikós udvarára tervezett mélygarázs kivitelezésével párhuzamosan, két ütemben teljes régészeti feltárást végeztünk. Mivel a garázs a tervek szerint az udvart lezáró É-i kortinától É-ra, az úgynevezett Nyugati várkert területén is folytatódik, ezen a részen két szondát nyitottunk, majd teljes feltárást végeztünk. Az elsődleges cél a Csikós udvar K-i oldalán, a támpilléres várfal mellett futó Árpád-kori árok É-i folytatásának tisztázása volt, melynek maradványait az erős újkori bolygatás ellenére sikerült azonosítani. Bár a Csikós udvar területén is megfigyelhető volt a várhegy, és ezzel együtt az árok szintesése D felé, ez a Nyugati várkertben még erőteljesebb volt, nem egész 50 m-en belül több mint 2 m szintkülönbséget mértünk. Az újkori és a modern bolygatások miatt teljes szélességében sehol nem találtuk meg a vonalát, pontos irányát sem állapíthattuk meg, s az előző években megfigyelt Ny-i oldali sánc is teljesen elpusztult ezen a részen. A délebbre tapasztalt utak nem jelentek meg, egy helyen találtunk csak gyér, köves felületet. Betöltése, s az előkerült leletanyag